

1.11.2019

Julkinen**Maksuneuvoston kokous**

Aika 1.11.2019 klo 13.00-15.00

Paikka Suomen Pankki

Maksuneuvoston puheenjohtaja Tuomas Välimäki avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi maksuneuvoston kolmanteentoista kokoukseen. Kokouksen aluksi Kari Kemppainen Suomen Pankista alusti pikamaksamisen edistämisen jatkoaskeleista Suomessa. Tulevan työn pohjaksi esitettiin maksuneuvoston edellisessä kokouksessa esitellyssä ”Maksamisen reaaliaikaistuminen Suomessa – pikamaksaminen” -raportissa tunnistetut jatkotyöt. Keskustelussa maksuneuvosto totesi, että pikamaksamisessa on tapahtunut etenemistä Suomessa. Pikamaksamisen eteenpäinviemistä kannatettiin ja maksuneuvoston jäsenet painottivat yleiseurooppalaisen ratkaisun tärkeyttä kansallisten erillisten ratkaisujen sijaan. Jatkoitoiden ensimmäisessä vaiheessa päätettiin käydä kahdenväliset keskustelut Suomen Pankin sekä pankkien ja palveluntuottajien välillä. Keskusteluiden pohjalta maksuneuvoston alainen maksamisen reaaliaikaistumisen työryhmä lähtee pohtimaan keinoja pikamaksamisen edistämiseen Suomessa. Työstä raportoidaan maksuneuvoston seuraavassa kokouksessa.

Kari Takala Suomen Pankista esitteli tilannekatsauksen käteisen saatavuudesta ja käytöstä Suomessa sekä Suomen Pankin kuluttajakyselyn tuoreita tuloksia. Esityksensä toisessa osassa Takala kertoi maksutapojen kustannuskyselyn etenemisestä ja puheenjohtaja kannusti kyselyn saaneita vastaamaan. Maksuneuvosto keskusteli automaattiverkoston maantieteellisesti kattavuudesta ja sen arvioitiin pysyneen käytännössä muuttumattomana vaikka pankkiautomaattien lukumäärä on viime aikoina hieman kasvanut. Maksuneuvosto keskusteli lisäksi käteisnostoista kauppojen kassoilta. Todettiin, että tilastojen valossa niiden kokonaisarvo on vielä alhainen, mutta niiden lukumäärä on huomattava. Automaattinostoihin verrattuna käteisnostojen lukumäärä kauppojen kassoilla on noussut, mutta se jäi vielä vuonna 2018 alle 4 prosentin.

Kuluttajakyselyn perusteella suomalaiset ovat kokonaisuudessaan varsin tyytyväisiä käteisen saatavuuteen. Maksutapoja koskien vastaajat pitivät kortteja nopeina ja lähimaksujen nousseen ylärajan arvioitiin olevan sen taustalla. Maksuneuvosto keskusteli tehokkaan rahahuollon tärkeydestä tilanteessa, jossa käteisen käyttö vähenee, mutta pysyy edelleen tärkeänä

1.11.2019

Julkinen

maksuvälineenä. Lisäksi pohdittiin erilaisia käteisen käytön ajureita. Maksuneuvoston pankkijäsenet eivät nähneet, että pankkitalletuksia olisi nostettu käteisenä säilytettäväksi. Kuitenkin keskuspankkien liikkeeseen laskema eurokäteisen määrä on kasvanut jatkuvasti ja tasaisesti.

Maksutapojen kustannuskyselyyn liittyen maksuneuvosto piti tärkeänä, että eri maksutapojen kustannuksia selvitetään kattavasti, jotta saadaan faktatietoa eri maksutapojen kokonaiskustannuksista yhteiskunnan tasolla. Tämä luo pohjaa mahdollisille politiikkatoimenpiteille tehokaan maksamisen edistämiseksi.

Hanna Heiskanen Finanssivalvonnasta kertoi päivitetyn maksupalveludirektiivin (PSD2) tähänastisista vaikutuksista Suomessa. PSD2-sääntely on tullut täysimääräisesti voimaan 14.9.2019, mutta Euroopan pankkivalvoja on antanut siirtymäajan 31.12.2020 asti, joka koskee vahvaa tunnistautumista verkkokaupan korttimaksamisessa. Kyseessä on valvonnallinen siirtymäaika. Valvojat eivät tilapäisesti kohdistu hallinnollisia seuraamuksia valvottaviinsa, vaikka valvottavat laiminlöisivät lakiin perustuvan velvollisuutensa tunnistaa asiakas vahvasti verkkokaupan korttimaksujen yhteydessä. Finanssivalvonta noudattaa siirtymäaikaa, mutta odottaa kaikilta valvottavilta realistista suunnitelmaa tarvittavien muutosten toteuttamiseksi.

Suomessa käytettävät pankkien tunnuslukulistat eivät Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan täytä sellaisenaan vahvan tunnistautumisen vaatimuksia, mutta niiden käyttöä voidaan jatkaa, jos niihin lisätään vahvan tunnistautumisen vahvistuselementtejä. Finanssivalvonta on myöntänyt tähän mennessä PSD2:teen perustuen kolme toimilupaa maksutoimeksiantopalvelujen tuottamiseksi sekä rekisteröinyt neljä tilitietopalvelujen tuottajaa. Maksuneuvoston jäsenet keskustelivat tarpeesta saada Finanssivalvonnalta aikataulu, jonka mukaisesti toimijoiden on raportoita kehityksestä siirtymäajan kuluessa. Lisäksi pohdittiin PSD2:n avaamia liiketoimintamahdollisuuksista ja niiden mahdollisesti tuottamaa lisäarvoa suhteessa maksutiilien rajapintojen avaamisen aiheuttamiin kustannuksiin. Todettiin, että maksuneuvosto jatkaa PSD2:n vaikutusten seurantaan myös tulevaisuudessa kokouksissaan.

Kari Kemppainen esitteli euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston (ERP) vuoden 2020 työohjelman painopisteet, jotka ovat euroopanlaajuisen pikamaksamisen edistäminen, euroopanlaajuisen sähköisen laskutuk-

1.11.2019

Julkinen

sen edistäminen, request to pay -toiminnon kehittäminen, korttistandardoinnin edistäminen sekä SEPA pikasiirron ja SEPA proxy lookup -toiminnon seuranta. Suomen Pankki on EU-puheenjohtajuuden myötä voinut osallistua ERPB:n kokoukseen kesäkuussa ja osallistuu myös tulossa olevaan kokoukseen marraskuussa.

Kari Kemppainen esitteli myös suunnitelman maksuneuvoston työn painopisteiksi vuodelle 2020. Maksuneuvosto linjasi painopisteiksi pikamaksamisen kehityshankeen läpiviennin, käteisen saatavuuden ja käytön seurannan sekä maksutapojen kustannuskyselyn tukemisen. Maksutapojen kustannusten analysointiin kaivattiin mukaan myös ympäristön ja vastuullisuuden huomioimista. Lisäksi pohdittiin digitalisoituvan talouden maksamiseen kytkeytyvien asioiden, kuten esimerkiksi verkkolaskutuksen ja sähköisen kuitin, mukaan ottamista maksuneuvoston työlistalle. Myös vahvan tunnistamisen kehityksen ja tunnistamisratkaisujen seuranta nähtiin tärkeäksi seurattavaksi aihealueeksi.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti osallistujia keskustelusta ja päätti kokouksen. Kevään maksuneuvoston kokouksen päivämäärän selvittäminen aloitetaan pian.